

Izhaja vsak delavnik popoldne

GENE PO POŠTI:
za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici Štev. 6 — Telefon
uredništva Štev. 50 — Telefon
upravnništva Štev. 328GENE PO POŠTI:
za četrta leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

V upravi stane mesečno Din 7—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Velika noč.

Večer lega nad Evropo, ves njen dose-danji sestav se ruši, nahaja se tam, kjer se je nahajalo rimsko cesarstvo v IV. stoletju po Kristusu.

Že zunanji znaki so isti. Denar je brez cene, prometne ceste in vozila razpadajo, ladje z nezakurjenimi kotli rjavijo ob hangarjih, industrija zastaja, ker je produkcija predraga, brezposelnost narašča, ni več gospodarskih kriz posameznih panog na posameznih krajih, nego splošna gospodarska kriza od enega konca omikanskega sveta do drugega.

Notranji znaki te krize pa se tudi v ničem ne razlikujejo od onih, ki so vsegar nastopali, kadar se je neizbežno rušila stavba ene cele zgodovinske kulture. Neizrečeno veliko se govori in piše o potrebi preroda, kar je eno najbolj značilnih znamenj časov propada.

Cerkev pa kakor vedno praznuje praznik vstajenja. Videla je pasti Rim, videla je pasti monarhijo Karla Velikega, Štaufov, svetovno cesarstvo Karla V., mogočno vzhodno carstvo Romanovih, Habsburg, ki se je smatral za dediča svetega rimskega cesarstva. Ona pa stoji in veselo pojejo zopet zvonovi po celem svetu, da je Kristus premagal smrt, da živi večno, da pride v drugič sodit žive in mrtve in ustanovit svoje carstvo za večne čase.

To je tudi naše trdno in veliko upanje. Tudi svet bo vstal, toda na čisto novi podlagi. Prišli bodo svežejši in zdravejši narodi, vzdignile se bodo potlačene mase, vstali ponižani in razžaljeni, in na razvalinah od enotne krščanske cerkve odpadle buržoazne kulture bo vzevela kultura medsebojnega splošnega miru, vzajemnosti vseh narodov in socialne pravice.

To je trdna vera vsega krščanskega ljudstva celega sveta. Na neomajnih granitnih skalah te vere in tega zaupanja se zbirajo množice krščanskega delovnega ljudstva v cerkvenih organizacijah za notranji prerod družbe, se zbirajo milijoni krščanskega proletariata v svojih krščanskih organizacijah za zunanjo preosnovo sveta, njegove družbe in gospodarstva.

Svobodomiselnim materializem je vrgel ob tla harmonijo v ljudeh ter na mesto nje postavil egoizem, zlato tele. Odtod to veliko gorje med ljudmi, odtod razpad in propad, socialni, gospodarski in moralni. Moralna načela, vsebovana v krščanstvu, morajo zopet prenikniti svet, zopet mora zavladati v svetu pravica in ljubezen. Spoznanje tega vodi vedno večje mase ljudstva v tabor krščanskih organizacij, v organizacije s krščanskim svetovnim nazorom. In to je veselo znamenje. Spoznanje postaja vedno jasnejše. Kdor bi danes nastopil in trdil, da so krščanske organizacije v javnem življenju odveč, bi pridigoval dvojno moralo. In ravno ta dvojna moralna je v mnogočem kriva sedanje moralne in socialne razdrapanosti. Franciji manjka odločne in radikalne, socialno orientirane krščanske organizacije, zato tam danes prevladuje surovi materializem, zato se tam celo dobre krščanske duše ne morejo odtegniti vplivu divjega imperializma, ki moti mir celega sveta.

Aleluja.

Václav Kosmák — Tugomer Zlatopoljski.

Kakšno vriskanje vam je to vespovsod! Pomlad je prišla ob vršenju gozdov in šumenju voda kakor silni zmagovalc ledu in smrti. Ali njegovo bojevitost obličje se je polagoma ujasnilo in pomirilo. Pogledal je po svetu kakor krasni angel. Ptiči priletavajo iz daljnih krajev, da bi ga videli in s petjem proslavili. Zvončki in vijolice, marjetice in trobentice ter vse druge pestre cvetice radovedno kukajo iz tal ter se usmivajo od same lepote in sreče.

Po selih rajajo otroci, piškajo na vrbove piščali in pomlad jim odseva iz mladih oči. Se starčku in starki se razgreva uvelo srce ter brati v novi ljubezni do življenja. Kamor človek pogleda, vse vriska in piška v tisočerihih glasih: Aleluja. V mali koči sedi pri oknu stara žena z rožnim vencem v roki, pri peči pa ziblje mlada mati drobno detece. Bila je sobota pred vstajenjem. Zunaj dečki ropočajo, deklice pometajo trato, iz dimnikov se kadil, iz vseh kuhinj diši po kolačih, vsa vas je radostno zaposlena in hiti, da bi se dostojno pripravila na vesele praznike.

Doslédnost in značajnost postaja danes vedno bolj uvaževana.

In dosledno krščansko življenje ter značajno krščansko delovanje v vsem zasebnem in javnem življenju bo prerodila svet. To prerojenje se bliža. V to trdno

upamo in verujemo. Prerojenje v zaamenju ideje Gospodovega Vstajenja!

S to vero v srečo kličemo vsem našim tovarišem, prijateljem in somišljenikom: Aleluja!

Razorožitve sveta.

Najvažnejša točka v Genovi. — Brez razorožitve ne bo miru.

London, 13. aprila. Lloyd George v posebnem pismu zanikava vse vesti, da bi bil njegov predlog glede razoroženja vseboval vojaške sankcije. Edini njegov predlog glede razoroženja se glasi v tem smislu, da se v Genovi zastopane države zavežejo, da ne bodo napadle svojih sosedov. Kar se tiče Čičerinovega razoroževalnega predloga, pa poroča »Times«, da je isti presenetil vso konferenco. Upati pa je, da se angleškemu posredovanju posreči, dobiti od vseh držav zagotovilo, da se bodo vzdržale medsebojnih napadov.

Genova, 14. aprila. (Izv.) Švedski ministriški predsednik Branting je izjavil dopisniku »Chicago Tribune«, da se strinja z izjavami Čičerina o razorožitvi in da ne-

vtralne države menijo, da ni mogoče vzpostaviti reda v Evropi brez razorožitve. Zaradi tega bodo nevtralne države podpirale rusko delegacijo v tem vprašanju.

Genova, 14. aprila. (Izv.) Politični del ruske spomenice, ki se pričakuje s precejšnjo napetostjo, ker je od njega odvisno, ali je smatrali incident na prvi seji kot končan, ali pa se bo znova pojavil, doslej še vedno ni bil predložen. Z ruske strani se doznava, da zaenkrat še ni določen dan, kdaj naj se ta del spomnice predloži. Prečital jo bo Čičerin v politični komisiji, nikakor pa ne pred ponedeljem ali torkom. Danes je ruska delegacija predložila obširno spomenico o osebnem in privatnem pravu v Rusiji.

Pred sporazumom med Italijo in Jugoslavijo? Pogajanja prekinjena.

Genova, 14. aprila. (Izv.) Agenzia Stefani poroča, da so porazgovori med dr. Ninčičem in Contarinijem končani, tako da se bodo danes začela direktna pogajanja med zastopnikom jugoslovanske vlade dr. Ninčičem na eni in italijanskima ministroma Facto in Schanzerjem na drugi strani. Tukajšnji italijanski politični krogi sodijo, da je podlaga za končnoveljavni sporazum med Jugoslavijo in Italijo zadostno pripravljena.

Genova, 14. aprila. (Izv.) Kakor poročajo listi, so se pogajanja med Italijo in Jugoslavijo odgodila zaradi velikonočnih praznikov.

Trst, 13. apr. kakor poročajo iz Geneve, se je med italijan in jugoslov. vlado dosegel sporazum v tem, da se reško vprašanje nikakor ne predloži mednarodnemu forumu, ampak da se reši izključno med prizadetimi. Pri luki Baroš gre sedaj na italijanski strani za to, da se reši za Re-

ko vsaj severni del pristanišča, tako da bi tekla meja med tem delom in jezom. V ostalem je sedaj zopet v ospredju načrt italijansko-reško-jugoslovanskega pristaniškega konzorcija. In sicer naj bi se osnovala dva konzorcija: reško-italijanski in reško-jugoslovanski, ki bi bila med seboj zvezana.

Belgrad, 14. aprila. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je Nikola Pašić prečital poročila o pogajanjih med Italijo in Jugoslavijo o izvršitvi rapalske pogodbe. Naša delegacija stoji na stališču brezpogojne rešitve, Italija pa zahteva gotove izpremembe, ki so za nas nesprejemljive. Ministrski svet je sklenil, dati delegaciji nove instrukcije, zahtevajoč, da se brezpogojno drži rapalski dogovor, sicer se bodo sporne točke prepustile v končno rešitev zvezi narodov. Kurir, ki nese končne instrukcije, se je že odpeljal v Italijo. Politični krogi menijo, da je kriza v pogajanjih velika in da se bo težko premostila.

Ruska monarhistična zarota v Rumuniji?

Bukarešta, 14. aprila. (Izvirno.) Politika je tu odkrila obširno vohunsko zarotniško gnezdo, organizirano od ruskih carističnih strank in naperjeno proti sosedom Rusije. Središče organizacije je v Berlinu. Vodijo jo bivši carski častniki. Šest

oseb je bilo v Bukarešti aretiranih. Postavili so jih pred vojno sodišče. Oblasti so zaplenile številne listine, brošure in korespondenco med posameznimi centri organizacije. Prizadet je general Wrangel, ki biva v Jugoslaviji.

Vlada proti ustavi?

Belgrad, 14. aprila. (Izvirno.) Kakor znano, določa vidovdanska ustava, da ima zakonodajni odbor izvršiti upravno razdelitev države najkasneje do 28. marca 1922, ako pa se to ne zgodi, mora razdelitev izvesti vlada po naredbi najkasneje do

28. aprila 1922. Ker je zakonodajni odbor dovršil predmetno delo samo napol, ni mogel priti tozadevni zakonski predlog pred zbornico, marveč je bil oddan vladi, da ga dokonča in oktroira. Danes pa so se raznesle vesti, da namerava o zadevi konfe-

Bog nebeški daj, da bi vsaj tukaj to malo stvarco videl. Brez njega mi še na misel ne pride, da bodo prazniki. Mati, kaj bo bi prav za praznike prišel!

— Oh, prosim te, mila moja, niti misliti si ne morem, da bi bilo to mogoče. Mi smo že najbolj nesrečni. Kovačev je prišel domov, Ošabnov, Petrasov, samo naš revež ne sme odtam.

— Kdo vé, če ne leži v bolnici, je pripomnila mlajša.

— Prosim te, ne straši se tako, jo je pokarala starka. Saj nam je vendar sam pisal, da se mu je na boljše obrnilo in da mora samo počakati, da okreva, da bi se lahko napotil domov. Moj Bog, če bi ravno za te praznike prišel, od veselja bi se mi v glavi zmešalo.

Pa naenkrat se je užalostila: — Ali kako bi reveža pogostili? Pri hiši ni najmanjšega prahu moke, ne iskricke masla.

— E, kaj tisto, bi nam že kdo posodil. Pa če bi imela svoje novo krilo prodati, vendar bi se peklo in kuhalo.

Nekdo je potrkal na duri ter kar vstopil, ne da bi počakal na odgovor.

Bila je stara Kovačica. Ko ju je pozdravila, se je začudeno ozrla: — Ljudje

rirati Nikola Pašić z vladnimi strankami v tem smislu, da bi zakon vlada dokončala, ga predložila parlamentu v formalno razpravo, nakar bi vladne stranke glasovale zanj. Stvar je vzbudila mnogo komentarjev. Eni trde, da hoče vlada »oktroac«, ki se ga boji, naprtiti vladnim strankam, drugi pa pravijo, da bi vlada sama tako ponovno kršila svojo lastno ustavo.

J. G.:

Naprej!

Ni še minulo mnogo let, odkar vpoštevava družba več ali manj, novo — staro svetsko velesilo — delavski stan. Delavci so bili v vseh časih velesila, ki je delila blagostanje in ustvarjala svetu gospodarstva in kulturna dobra.

Toda na žalost in občudovanje, ta velesila ni skoro nikoli mislila sama na sebe. Bila je vedno orodje v rokah spretnih in zato mogočnejših ljudi, ki so znali to »orodje« držati v strogih mejah poniževanja in izrabljanja.

Dasi je delavski stan ustvarjal ogromno kulturnega dela, so mogočniki vedno skrbeli zato, da se delavstvo samo ni moglo kulturno dvigniti na potrebno višino in iz tega najmogočnejega vidika priboriti sebi ona socialna dobra, ki so za življenje vsakega človeka nujno potrebna.

Vsi delavski sloji, od najneprijetnejših poslov pa do boljih lažjih in lepših del, so bili sami prežeti globoke suženjske nravi. Navadni cestni delavec, rokodelec, kmet in vsi podobni sloji, si niso mogli predstavljati, kako bi bilo mogoče življenje brez »dobrih« gospodov in raznih valpetov.

Toda tudi to se je vsaj deloma spremenilo. Dobili so se plemeniti ljudje, ki so uvideli delavsko duševno in telesno bedo, uvideli pa tudi, da se nad delavskim stanom vrši grozno, brezsrčno, nečloveško in nekrščansko izkoriščanje.

Bili so prvih vrst nekateri katoliški duhovniki, ki so pričeli opozarjati na bedo in nesrečo delavcev. Tako Kolping in drugi. Bilo je pa tudi drugih — lajkov, ki so pričeli prizigati socialno luč delavskemu stanu.

Vsi ti ljudje so postavili za podlago delavske osamosvojitve izobrazbo in zato pripravili razna sredstva, pred vsemi pa izobraževalno organizacijo. Uspehi niso izostali.

Danes deluje nebroj krščansko socialnih delavskih organizacij na tem polju z najboljim uspehom. Delavstvo, ki je prišlo do zavesti, da je podlaga bodočnosti izobrazba in ki vidi, da surova sila sama ne more ustvariti socialnega reda, se skuša čimdalje bolj izpopolnjevati in stopa s tem v kolo zavedno naobraženih ljudi.

Veselje je gledati, kako organizovani delavci čitajo časopise, knjige in druge tiskovine. Kako se razgovarjajo o svojih stanovskih zadevah, kako pobajajo zborovanja in koliko žrtvujejo v korist svoje izobrazbe. Pri tem delu pa srečujejo še vedno stare neprijateljske znance: Kapitalizem, ki se z vsemi silami upira, delavcu dati mogočnost izobrazbe. Šnops, ki žalibog še

božji, kaj pa vendar delate? Pri vas ne pričakujete praznikov.

— Lepo vas prosim, je rekla starka, nam je vseeno ali so prazniki ali pa ne. Pri nas je sama žalost.

— Kaj vam ni pisal Jože?

— Že pet tednov nič.

— Revček, je zmajala Kovačica z glavo. Bog ve, kako mu je! Dopoldne je bil pri nas organist pa je pravil, da je bral v novinah, da pojdejo naši naprej na Novi Bazar ali kako se že temu pravi.

— To bi nas lepo potolažili, je vzdihnila prestrašena starka.

Mlada žena je prebledela kakor zid, vzela detece iz zibelki pa ga vroče pritisnila k prsim.

— I no, jaz ne rečem, se je izgovarjala Kovačica, da bo moral tudi vaš tja. Povem samo, kar sem slišala.

— Naposled te moje sanje pomenijo, je zašepetala mlada žena, samo pismo od Jožeta, da mora zopet dalje.

Iz zvonika so prvič zapeli zvonovi k vstajenju.

— Kaj še k vstajenju ne pojdete? je vprašala Kovačica. Že vkup zvoni. Pa ne pozabite na Boga, da bi vas ne zapustil.

kategorija dnevno K 84-32, III. kategorija K 81-60, IV. kategorija dnevno K 75-80. Pri trvdki Fr. Ahačič pa sledeče: I. kategorija dnevno K 103-68, II. kategorija dnevno K 84-32, III. kategorija dnevno K 86-60, IV. kategorija dnevno 74-80, V. kategorija K 60.— S tem je dokazano, kako visoke plače so bile dosedaj. Ali je kaj preveč zahtevano, ako se zahteva 40 K poviška na

dan za kvalificiranega kovača, ki se je moral tri ali štiri leta učiti pri mojstru, potem pa si še vsak več ali manj časa iskal znanja v tujini? Kovačevo delo je eno najtežjih, zato bi pa moral zaslužiti še nekaj več, kakor pa drugi rokodelci, pa v resnici zasluži kovač še manj, kakor pa dinar v Trziču. Pa kaj je ta povišek, ko pa draginja vedno bolj raste. Najmanj lepo od pod-

jetnikov pa je to, da se je prepovedalo drugim podjetnikom vzeti kakega kovača v delo. To naj bo javnosti v vednost, kakšni so ti ljudje, ki so navdahnjeni kapitalističnega duha, pa naj si bodo te ali one barve. Kdor skrbi le za sebe, ne oziraje se na svojega bližnjega, spada vsak pod firmo liberalizma, tako nam pravijo krščanska načela. Potrudili pa se bomo tudi toliko, da

gg. Globočnik in Ahačič prekličeta svoje dejanje. Kovači hočejo delati! Zato pa imajo tudi pravico do dela, do svoje eksistence, kar se jim pa hoče vzeti pod parolo »če ne delaš pri meni, če ne bom imel jaz dobička od tebe, pa pogini od lakote«. Porok za to, da se ne bo tako zgodilo, pa je vse tržiško delavstvo, ki s kovači simpatizira in jih tudi podpira.

Tunel.

25

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Ob lepih dneh je peljala Edith v elegantnem pletenem vozičku po parku v Bronxu na izprehod in potem sta vedno obiskali zverinjak, kjer sta se obe mogli cele ure zabavati pred kletko z opicami. In sicer se Maud ni nič manj radovala nego njena hčerka. Ko pa je prišla jesen ter se dvignila megla iz mokrih tal Bronx, je bilo tudi te zabave konec.

Mac je bil obljubil, da bo o Božiču cele tri dni doma — brez vsakega dela! Njeno srce je že tedne prej vriskalo. Tako bi moralo biti kakor na njun prvi Božič. Hobby bi prišel drugi praznik in igrali bi bridge do nezavesli. Maud je izluhala že neskončen spored za te tri dni.

Mož ji sicer skoraj ves december ni prišel pred oči. Allan je bil dannadan zaposlen pri sejah s finančniki, kjer so se pripravljali za finančno kampanjo, ki naj bi se otvorila v januarju.

Allan je potreboval — za prvi hip! — lepo vsolico freh milijard dolarjev, a niti za hip ni podvomil, da bi je ne dobil.

Cele tedne so časnikarji oblegali sindikalovo poslopje, kajli listi so s senzacijo delali krasne dobičke. Kako se bo gradil tunel? Kako upravljati? Kako se bo preskrboval z zrakom? Kako so izračunili tunelov vzpon? Kako je to, da bo tunelov vzpon, vkljub malim ovinkom za peldeselino krajši kakor vodna črta? (»Prebodi globus z iglo, pa izveš!«) Vsa ta vprašanja so tedni za tednom dražila radovednost občinstva. Slednjič so bili še enkrat otvorili v listih boj za in proti tunelu, »novo tunelsko vojno,« ki se je vojevala z islo ljutosljo in islim hrupom kakor prva.

Nasprotno časopisje je iznova posiljavalo v boj svoje stare dokaze: da nihče ne more prevrtati te neizmerno razdalje iz granita in ruže, da je 4000 do 6000 metrov globoko pod morjem vsako človeško delo nemogoče, da neznanse vročine in neizmernega pritiska ne vzdrži nobena snov — da, še varnejše! Nič več se ne boš oziral na vreme, meglo in vodo! Izginila bo nevarnost, da te kje na oceanu požro ribe. Spomni se samo nezgode »Titanica«, ko je poginilo šeststo ljudi in usode »Kosmosa«, ki je izginil v valovju s širimi tisoč ljudmi na krovu!

Zračna plovba sploh nikoli ne pride v poštev za prevažanje množic. In povrh tega se je do danes posrečilo šele dvema zrakoplovoma, da sta preletela Atlantik.

V leh dneh nisi mogel seči po časopisu ali razpravi, da bi li oko ne zadelo na besedo »tunel« in na slike in ilustracije, ki so se tunela likale.

V novembru so bile vesli že redkeješe ter slednjič čisto prenehale. Tiskovni urad sindikata se je obdal z molkom. Allan je stavbišča zaprl in ni bilo mogoče prinašati novih ilustracij.

Mrzlica, ki jo je razynelo časopisje v ljudstvu, se je razkadila, in čez nekaj tednov je bil tunel že zastarana reč, za katero se ni nihče več brigal. Nekaj novega je bilo baš ta hip v ospredju: mednarodna letalna tekma okoli zemlje!

Tunel pa je bil pozabljen.

To je bila Allanova namera! Poznal je svoje ljudi in prav dobro vedel, da mu vsa ta prva navdušenost ne bi prinesla niti milijona dolarjev. Ko bi spoznal, da je prišel pravi trenutek, je sam namerjal vžgati drugo navdušenost, ki ne bi koreninila samo na senzaciji!

V decembru se je pojavila v časopisju široko razgledljiva vest, ki je bila prikladna odkriti samo senco dalekosežnosti Allanovega projekta: Pittsburg-Smelting and Refining Company je kupila za dvanajst in pol milijonov dolarjev pravico do vseh lokom vrtnja izkopanih rudnin, ki se dajo raztopiti v plavžu. (Delnice P. S. R. C. so bile v šestem letu poskočile za 60 odstotkov!) Obenem je bila priobčena vest, da je kupila družba Edison-Bioskop za milijon dolarjev izključno pravico do fotografskih in kinematografskih snimkov in njih objave o tunelu za ves čas gradnje.

Edison-Bio je naznanjal v kričeče svetlih plakatih, »da hoče usvariti večer spomin na gradnjo tunela od prvega udarca z lopato do prvega izleta v Evropo, da bo izročil prihodnjim rodovom zgodovino največjega človeškega dela.« Najprej da namerava tunelske filme predstavljati v New Yorku, da jih potem razpošlje po vsem svetu nad trideset tisoč glediščem.

Boljše reklame za tunel si ni bilo mogoče misliti! Edison-Bio je začel že isti dan; njegovih dvesto gledišč v New Yorku je bilo do zadnjega prostora zasedenih.

Edison-Bio je prednašal znane prizore z Atlantikovega srešnega vrta, kazal peč mogočnih prašnih stebrov posameznih gradišč, kamenite vrelece, ki jih je dinamič dvigal v zrak, prehranjevanje stotisoč delavcev, jutranji prihod delavskih bataljonov. Kazal je moža, ki mu je skala zlomila prsa ter še rahlo diha, preden umre. Kazal je pokopališče tunelskega mesta

s pehnajšimi svežimi gomilami. Kazal je drvarje v Kanadi, ki sekajo gozd za Allana — kazal trume naloženih vagonov, ki so vsi nosili črke A. T. S.

Ta film, ki je trajal deset minut in imel priprost napis »železniški vozovi«, je napravil najgloblji in v resnici najbolj preseneljav vtis. Tovorni vlaki, nič drugega. Tovorni vlaki na Švedskem, v Rusiji, Avstriji, Ogrski, Nemčiji, Franciji, Angliji, Ameriki. Vlaki z rudami, lesom, premogom, železnimi, železnim ogradjem, cevmi, brez konca. Njihovi stroji so puhali črn dim ter drdrali mimo — vsi drdrali mimo! — brez prestanka drdrali mimo, da si jih slednjič sam slisjal drdrati in ropotali.

Na koncu je bil še kratek film: Allan gre s Hobbyjem preko gradišča v New Jersey.

Vsak teden je Edison-Bio prinesel nov »tunelski film« in na koncu se je zmerom prikazal Allan v kakršnemkoli položaju.

Dočim je Allanovo ime prej komaj toliko pomenilo kakor ime letalca, ki je dosegel rekord ter so ga danes proslavljali, jutri si vrač zlomi ter je pojutrišnjem že pozabljen, je sedaj množica z njegovim imenom spajala tudi jasne predstave o njegovem delu.

Štiri dni pred Božičem so New York in vsa velika in mala mesta Držav preplavili kot velikanske plahete veliki plakati, pred katerimi se je zbirala množica vkljub nakupovalni mrzlici božičnega tedna. Plakati so predočevali bajno mesto, morje hiš, gledano s pličjega leta. Nikoli ni še človek kaj takega videl ali sanjal! Sredi mesta, ki je žarelo v svetlih barvah (prav kakor New York v megličavem solnčnem jutru) se je raztezal velikanski kolodvor, proti kateremu so bile Hudson-River-Terminal, Centralna in Pensilvanska postaja kakor otroška igrača. Mesta globoko vsekanih tirov se je širila iz njega. Nad tiri, prav kakor čez glavni tir, ki je držal do vhoda v tunel, so se vzpenjali mestovi; nasadi z vodometi in cvečičimi terasami so jih obrobljali. Nebotičniki s tisoč okni so se ob kolodvoru sliskali tesno drug ob drugem: hoteli, trgovske hiše, banke, uradna poslopja, šetališča, drevoredi, po katerih so drveli avtomobili, električne in zračne železnice. Neskončne vrste hiš, ki so se izgubljale v meglo na obzorju. V ospredju na levo si videl bajne, preseneljive pristaniške zgradbe, skladišča, škare, nabrežja, na katerih je vrela delo, natrpana s parniki, dimnik pri dimniku, jambor ob jamboru. V ospredju na desno neskončno, solnčno obalo, polno nabrežnih ul in zadaj velikanske razkošne kopališčne hotele. In pod tem oči slepečim bajnim mestom je stal napis: »Maca Allana mesta v desetih letih.«

(Dalje)

»Novi čas« v vsako hišo!

Uradnik, delavec in kmet

kupi vse svoje potrebščine najcenejše pri **GOSPODARSKI ZVEZI.**

Za pleskarska in ličarska dela

se najtopleje priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Tone Malgaj

pleskar in ličar :: Ljubljana :: Kolodvorska ulica 6.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6. (tik za frančiškansko cerkvijo) obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad 100 milijonov kron vlog in nad 1.100.000 kron rezervnih zakladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.

Izdaja konzorcij »Novega Časac.

Urednik in odgovor. urednik Fr. Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

F. BRUMAT Ljubljana

Vsakovrstno manufakturo in tkanine

po konkurenčni ceni. Mestni trg 25. I.

Tovarna Barva vsakovrstno blago. Kemično čisti oblika. Svetlo-Modra ovratlina, zapestnice in srejca.

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Seienburgova ul. 4.

Podružnica: **Maribor** Gosposka ul. 38. **Novo mesto** Glavni trg. **Kočevo** štev. 39.

Zahtevajte povsod le milo z GAZELCO

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v **VZAJEMNI POSOJILNICI v LJUBLJANI** r. z. z o. z. (polog nunske cerkve).

Hranilne vloge se obrestujejo s **4%** brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Hranilne vloge se lahko vplačujejo potem poštno-čekovnega urada, vlagateljem so položnice brezplačno na razpologo. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejemke, proti poročstvu itd.

Prometni zavod za premog d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava **prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo ter kovaški in črni premog**

Naslov: **Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ul. 19**

Jugoslovanska Union-banka

preje **Mariborska eskomptna banka**

ustanovljena 1. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec
 ekspozitura v **Skofjiloki**

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.